

CINC BARRAQUES DE MONT-ROIG: “BÉ CULTURAL D’INTERÈS NACIONAL”

Esther Bargalló / Martí Rom

Centre Miró-Grup Barracaire de Mont-roig del Camp

La comunicació vol explicar el procés per aconseguir que cinc barraques de Mont-roig estiguin en procés de ser declarades “Bé cultural d’interès nacional” (BCIN), en la categoria de Zona d’Interès Etnològic.

A la VII Trobada de la pedra seca (maig de 2013), a Les Presses (La Garrotxa), una persona de la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals va fer una comunicació on esperonava a iniciar els tràmits de “Bé Cultural d’Interès Nacional” (BCIN) a aquelles entitats que les barraques del seu municipi tinguessin ja la catalogació de “Bé Cultural d’Interès Local” (BCIL).

El conjunt de barraques del terme municipal de Mont-roig van ser, en una primera fase, incloses en el “Catàleg de béns protegits” (“B.26”) del POUM (Pla d’Ordenació Urbanística Municipal), segons l’article 69 DL 1/2005, la qual cosa ja suposava un primer nivell de protecció. La seva aprovació dins del POUM, ja comportava, també, la de la Comissió d’Urbanisme de la Generalitat a Tarragona, en data del 30-11-2006. Finalment, l’Ajuntament va aprovar en el Plenari del 28-5-2008 que fossin “Bé Cultural d’Interès Local” (BCIL), amb la qual cosa augmentava el seu nivell de protecció.

El setembre de 2013 vam presentar la sol·licitud de BCIN per a 5 barraques de pedra seca de Mont-roig a la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural de la Generalitat. Durant el 2014 i part del 2015 vam estar treballant en la confecció del dossier corresponent, basat en la Llei 9 del Patrimoni Cultural Català, del 30 de setembre de 1993.

El divendres 21 de novembre de 2014, el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) publicava la resolució per la qual s’incoava expedient de declaració de “Bé cultural d’interès nacional” (BCIN), en la categoria de Zona d’Interès Etnològic, a cinc barraques de pedra seca de Mont-roig, i delimitant-ne el seu entorn de protecció.

Finalment el 19 d’abril de 2016, el DOGC, publicava l’acord que aquelles 5 barraques fossin declarades “Bé cultural d’interès nacional” (BCIN), en la categoria de Zona d’Interès Etnològic. Eren les primeres construccions de pedra seca de Catalunya que aconsegueixen aquesta catalogació.

Són les barraques: del Miquel Terna, codi wikipedra: 2282, la dels Comuns del Pellicer, codi: 2255, la del Jaume de la Cota, codi: 2248, la de l’Espiral, codi: 2251, i la dels Lliris, codi: 2279.

El treball havia començat el 2004 quan Esther Bargalló i Martí Rom vam iniciar la localització i documentació de les barraques de Mont-roig. Va durar del 2004 al 2006. Aleshores vàrem documentar 107 barraques; ara en tenim 135¹. Vam fer articles informatius a la revista “Ressò Mont-roigenc” (a partir del núm. 91, 3r trimestre del 2004), vam publicar un tríptic informatiu sobre una “Ruta de les barraques de pedra

---

¹ El 2019 ja són 145.

seca a Mont-roig” (2005), on hi havia una tria d’onze barraques rellevants i de fàcil accés. També vam produir el documental “Barraques de pedra seca (a Mont-roig)” de Martí Rom (2006), vam publicar el web www.pedrasecamont-roig.com (febrer 2007) i un llibre “Barraques de Pedra seca a Mont-roig del Camp” (maig 2007).

Vam esperonar a l’Ajuntament per construir una barraca en una rotonda, per indicar que estàvem en un territori de pedra seca, a la carretera que baixa del poble cap a la mar, la T-323 (març 2006).

Durant aquests anys hem fet exposicions sobre el tema al Centre Miró de Mont-roig: “Barraques de pedra seca a Mont-roig del Camp” (agost i setembre 2006), “Barraques d’arreu” (juny a agost 2007), “Construccions de pedra seca a Mont-roig del Camp” (juny a juliol de 2008), “Construccions de pedra seca d’arreu” (juny a juliol 2009), “Diferents expressions de la pedra seca” (juliol a desembre 2010) i “5 Barraques de Mont-roig: Bé Cultural d’Interès Nacional” (juny a setembre 2015).

Amb la col·laboració del GEPEC hem organitzat deu jornades de restauració de barraques parcialment ensorrades.

En la nostre tasca de difusió de les barraques de Mont-roig també vam fer diverses excursions populars, diverses conferències, per exemple a la Biblioteca Pública de Tarragona (11 d’abril de 2013): “La pedra seca, patrimoni cultural del món rural (Les barraques de Mont-roig: un museu a l’aire lliure)”. També vam promoure la publicació de diversos articles a la premsa, podem remarcar: diari “El Punt” (31-07-2005), “Diari de Tarragona” (10-10-2005, 11-3-2006, 29-8-2012, 11-8-2015 i 24-3-2016), diari “Ara” (Especial paisatges) (15-3-2015) i la revista “El Temps” (18-8-2015).

A l’octubre del 2007 vam participar a la biennial “Trobada d’Estudi per la Preservació del Patrimoni en Pedra Seca als Països Catalans” (Sitges) i l’octubre de 2011 a Vilafranca del Maestrat. En la primera vàrem presentar la comunicació “Projecte global d’intervenció sobre les barraques de pedra seca a Mont-roig del Camp” (2007) d’Esther Bargalló i “Estètica i/o ètica de les pedres en els clapers (els amuntegaments de pedres)” (2007) de Martí Rom. En la segona: “La pedra seca com a destí turístic cultural a Mont-roig del Camp” (2011) d’Esther Bargalló i Martí Rom.

Barraca del Miquel Terna

Barraca dels Comuns del Pellicer

Barraca del Jaume de la Cota

Barraca de l'espiral

Barraca dels lliris